

Undersøgelse af information og rådgivning om pensions- og forsikringsforhold ved jobskifte

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Undersøgelsen og dens konklusioner	3
1. Konklusion.....	3
2. Undersøgelsen.....	6
Øget fokus på forsikringer ved tabt erhvervsevne og invaliditet	7
Hvad skal pensionselskaberne overordnet rådgive om ved jobskifte?	13
Flytning af pensionsmidlerne – hvad skal selskaberne rådgive om?.....	14
Forsikringsdækningerne i jobskiftesituationen – hvad skal selskaberne rådgive om?	16
Bilag 1	20
Jobskifteaftalens principper	20
Bilag 2.....	22
Retligt grundlag.....	22
Undersøgelsens indhold	22
Bilag 3.....	26
Jobskifteaftalen	26

Undersøgelsen og dens konklusioner

Jobskifteaftalen er en aftale mellem landets livs- og pensionsforsikrings­selskaber. Aftalen skal være med til at sikre mobilitet på arbejdsmarkedet og give medarbejdere mulighed for at samle deres pensionsordninger oprettet i forskellige ansættelsesforhold. Dette sker dels ved at reducere flytteomkostningerne og dels ved at reducere pensions­­selskabernes ret til at indhente helbredsoplysninger ved overførsel i forbindelse med et jobskifte.

Finanstilsynet besluttede i januar 2016 at undersøge, hvordan ti livs- og pensionsforsikrings­­selskaber og tværgående pensionskasser i praksis efterlever reglerne i god skik-bekendtgørelsen i deres kundekommunikation, når en kunde som følge af skifte af pensions­­selskab i forbindelse med jobskifte beder om at få overført pensionsmidler fra sit tidligere selskab til sit nye selskab i henhold til jobskifteaftalen. Undersøgelsen lagde også vægt på rådgivningen om forsikringsdækningerne ved jobskifte, fordi førtidspensionsreformen i 2013 og sygedagpengereformen i 2014 særligt medførte ændringer i forsikringsdækningerne ved invaliditet i flere af pensions­­selskaberne.

1. Konklusion

Pensionsmidlerne

Pensions­­selskaberne har mange års erfaring med at flytte pensionsmidlerne rundt mellem sig. Pensionstagere flytter mellem selskaberne, når deres arbejdsgiver skifter pensions­­leverandør, når de skifter job og dermed får ny pensions­­leverandør, eller når de som privat­­personer ønsker at benytte sig af en anden leverandør end hidtil.

Finanstilsynet vurderer, at overførsel af pensionsmidler foregår uden de store problemer, og at selskabernes rådgivning sker i overensstemmelse med reglerne om god skik.

Der har dog været eksempler på, at pensionstagere først efter en flytning har opdaget, at den ordning, de forlod, var omfattet af højere pensions­­garantier, end de kunne tegne hos deres nye leverandør. Det betød, at den f.eks. ældre pensionstager ville have meget ringe sandsynlighed for at opretholde samme afkast på det markedsrenteprodukt, som vedkom­­mende var flyttet over i. Der er dog tale om undtagelser, som selskaberne tilsyneladende har taget ved lære af.

Forsikring & Pensions kampagne om at samle pensions­­depoterne ét sted for at undgå at betale administrations­­omkostninger på mange små ordninger fordelt på flere selskaber har også virket. De fleste forbrugere er blevet opmærksomme på dette i forbindelse med rådgiv­­ningen om deres arbejdsgiverordninger.

Forsikringsdækningerne

Jobskifteaftalen giver dog ikke kun mulighed for at flytte pensionsmidlerne. Den giver også mulighed for at tegne forsikrings­­dækninger uden at afgive nye helbredsoplysninger, bl.a. hvis de afgivne helbredsoplysninger hos afgivende selskab kan matche kravene hos det modta­­gende selskab, og forsikrings­­dækningerne hos det modtagende selskab ikke adskiller sig væsentligt fra de dækninger, som kunden havde hos afgivende selskab. I praksis ses der på, om forsikrings­­dækningernes risikosummer bliver forøget med mere end 25 pct. hos den nye leverandør og kan erhverves på tilsvarende helbreds­­vilkår.

Forsikringsdækningerne i en pensionsordning består som udgangspunkt af dækning ved dødsfald, dækning ved visse kritiske sygdomme og dækning ved tabt erhvervsevne/invaliditet. Sidstnævnte forsikring skal sikre en indtægt, hvis pensionstager har mistet sin evne til selvforsørgelse på arbejdsmarkedet på grund af sygdom eller ulykke. I mange år var markedet præget af sammenlignelige produkter med ensartede vilkår og krav til helbredsoplysninger, som pensionstager skulle afgive for at få forsikringsdækningerne. Det betød, at skift mellem selskaberne ikke medførte nogen nævneværdig udfordring mht. forsikringsdækninger, da de stort set var ens – både med hensyn til produktindhold og helbreds vilkår. Flere års konkurrence på priser og krav til helbred førte til lempeligere helbreds vilkår, og pensionstagerne kunne dermed som regel få de forsikringsdækninger, de havde behov for. De behøvede derfor ikke bekymre sig om, hvorvidt de kunne få de samme risikodækninger hos det nye selskab uden at skulle afgive helbredsoplysninger.

Jobskifteaftalens mulighed for "overførsel" af risikosummerne mellem selskaberne var derfor meget sjældent i brug.

I dag vil der derimod ved flytning af en pensionsordning kunne ske væsentlige ændringer i pensionstagerens forsikringsdækning i forhold til den tidligere pensionsordning, især på invaliditetsforsikringen. Det skyldes, at produkter og helbreds vilkår er langt mindre sammenlignelige end tidligere.

De manglende muligheder for at fortsætte med uændrede forsikringsdækninger bunder i reformerne af sociallovgivningen i årene 2013-14. Reformerne medførte ændringer i de sociale ydelser, som selskabernes udbetalinger på produkter ved tab af erhvervsevne ellers var konstrueret til at supplere.

Før ændringerne kunne pensionstagerne få både sociale ydelser og udbetalinger for tabt erhvervsevne fra et pensionsselskab. De nye ressourceforløb og kontanthjælpslignende ydelser i forbindelse med jobafklaring indebærer nu modregning krone for krone af invaliditetsforsikringerne fra pensionsselskaberne. Det har medført, at der i en række år har været stort fokus på at udvikle invaliditetsprodukterne og tilpasse produkterne til den nye lovgivning, primært i de markeds mæssige pensionsselskaber. Samtidigt begyndte selskabernes risikoregnskaber at bære præg af mange års konkurrence på priser og helbreds vilkår, så flere selskaber skærpede deres helbreds vilkår for at sortere de allerede syge kunder fra, især i forhold til tab af erhvervsevneprodukterne.

Produktudvikling tilpasset den nye sociallovgivning er ikke sket i samme omfang i de tværgående pensionskasser. En enkelt kasse i undersøgelsen har tilføjet en mindre dækning som kompensation for de nye regler, mens ingen af de andre pensionskasser har produkter, som tager højde for modregningen af invalidedækningen i den sociale ydelse ved de nye ressource- og jobafklaringsforløb. En anden kasse giver præmie fritagelse, hvis medlemmet er berettiget til invaliditetsydelse fra kassen og samtidig modtager ressourceforløbsydelse fra det offentlige under f.eks. jobafklaring, men udbetaler ikke den løbende forsikring, hvis det offentlige ville modregne hele ydelsen. Økonomisk gør det ingen forskel for den forsikrede i forhold til indtægt – beløbet ender med at blive det samme – men beløbet kommer altså udelukkende fra det offentlige og ikke fra pensionskassen.

Dette har medført en langt større kompleksitet i jobskiftesituationen mellem selskaberne med hensyn til forsikringsdækningerne ved invaliditet. Produktvariationerne er mange, og det er svært for selskaberne at få overblik over de andre selskabers produkter, hvilket de adspurgte selskaber også har udtrykt i redegørelserne. Det ville derfor være forventeligt, at selskaberne

på baggrund af variationen i produkterne og udfordringerne med den nye sociallovgivning har særligt fokus på rådgivningen på netop dette område. Det kommer dog ikke helt entydigt til udtryk i redegørelserne. Samtidigt vil en rådgivning i flere tilfælde kun kunne bestå i at afdække, at kunden bliver meget ringere stillet efter sit jobskifte, hvad angår forsikringsdækninger ved invaliditet, f.eks. grundet nedsat risikosum eller skærpede vilkår for udbetaling.

Hvis en pensionstager ikke kan få den ønskede dækning og dækningsomfang hos den nye leverandør, vil det være oplagt for pensionstageren at undersøge muligheden for at videreføre sin ordning hos det afgivende selskab i privat regi. Priserne på private videreførelser er dog meget høje i forhold til en almindelig lønmodtagers økonomiske råderum for forsikringer. Nogle steder kan pensionstagere slet ikke videreføre det produkt, de havde i den ordning, de kom fra, men kan kun videreføre et produkt med skærpede tilkendelsesvilkår og lavere dækningsomfang.

De største økonomiske konsekvenser opstår typisk, hvis en pensionstager ønsker at flytte fra et selskab med en høj dækning, som også tager højde for det offentliges modregning af forsikringen ved ressourceforløbsydelse, til en pensionsleverandør med et produkt med lavere dækning, som samtidig ikke tager højde for denne modregning.

God skik-bekendtgørelsen pålægger det modtagende selskab rådgivningsansvaret. Finanstilsynet vurderer, at selvom det modtagende selskab ikke kender det afgivende selskabs produkt i alle detaljer, så er det forpligtet til at sikre, at den nye pensionstager forstår:

- dækningerne i den nye ordning
- at beløbet, som fremgår af pensionsoversigten/pensionstilsagnet, ikke er et statisk beløb, men kan svinge i forhold til skatter og offentlige ydelser
- at de dækninger pensionstager får, kan være væsentligt forskellige fra dem, som pensionstager kommer fra.

Det er Finanstilsynets vurdering, at det afgivende selskab også må påtage sig et ansvar for at sikre, at pensionstager får en redelig og loyal information. Selvom rådgivningsforpligtelsen ikke ligger hos dem i medfør af god skik bekendtgørelsen, så påhviler det dem at handle redeligt og loyalt, jf. § 3. Markedet er stærkt differentieret og selskaberne mangler viden om detaljerne i hinandens produkter. Derfor kan de kun i fællesskab belyse pensionstagernes rettigheder, muligheder og valg.

Finanstilsynet mener, at selskaberne generelt bør have større fokus på at rådgive om forsikringsdelen i forhold til deres indbyrdes forskelle og samspillet med de offentlige ydelser ved sygdom.

Sammenfattende ser Finanstilsynet følgende problemstillinger:

1. Branchen, som jobskifteaftalen skal fungere i, har ændret sig. For ca. ti år siden var branchen præget af sammenlignelige pensionsordninger, vilkår og forsikringsdækninger. Derfor var flytning mellem selskaberne relativt ukompliceret, og pensionstageren kunne som regel få forsikringsdækninger hos det modtagende selskab, der svarede til den forsikringsdækning, vedkommende havde i det afgivende selskab. I dag har forsikringsdækningerne ændret sig meget og varierer stærkt i omfang. Også helbredsvilkårene varierer. Opsparingsprodukterne har ændret sig og varierer meget, og højrentegarantiprodukter er lukket for nytegninger. Disse forhold medfører, at pensionselskaberne skal være meget omhyggelige med deres rådgivning og information til pensionstagerne.

2. Det modtagende selskab har rådgivningsforpligtelsen ifølge god skik-bekendtgørelsen. Det er dog ikke alle oplysninger, som det modtagende selskab kan komme i besiddelse af, bl.a. fordi de ikke fremgår af pensionsinfo.dk¹. Pensionstageren har ikke altid tilstrækkeligt overblik over og viden om den tidligere ordning til at kunne vurdere forskellene og konsekvenserne af disse. Man kan heller ikke forvente, at det modtagende selskab kender det afgivende selskabs produkter i alle detaljer. Det modtagende selskab er dog forpligtet til at sikre, at den nye pensionstager forstår, hvilke dækninger vedkommende får i den nye ordning, at beløbet, som fremgår af pensionsoversigten/pensionstilsagnet ikke er et statisk beløb, men kan svinge i forhold til skatter og offentlige ydelser, og at de dækninger, pensionstager får, kan være væsentligt forskellige fra dem, som vedkommende kommer fra.

Dertil kommer, at der kan være varierende tolkninger af jobskifteaftalen i selskaberne, og at selskaberne ikke nødvendigvis kender hinandens tolkninger. Et selskab kan altså ikke gå ud fra, at regler og/eller vilkår er de samme i andre selskaber.

3. Selvom både det modtagende og afgivende selskab rådgiver fyldestgørende, kan der være situationer, hvor pensionstager kun kan få oplyst, at vedkommendes forsikringsdækninger er væsentligt ændrede. Det kan f.eks. være, at forsikringstager ikke kan få sit dækningsbehov opfyldt hos det modtagende selskab og samtidig enten mister sine dækninger hos afgivende selskab eller ikke har råd til at videreføre dem. I sådanne tilfælde bidrager rådgivningen kun til at kaste lys over pensionstagerens forringede situation med hensyn til forsikringsdækning – ikke til at løse den.

Finanstilsynet stiller spørgsmålstegn ved, om jobskifteaftalen i sin nuværende form fortsat sikrer mobilitet på arbejdsmarkedet. Aftalen giver stadig medarbejdere mulighed for at samle deres pensionsordninger oprettet i forskellige ansættelsesforhold. Medarbejderne risikerer dog at skulle aflevere nye helbredsoplysninger, hvilket kan blive mere og mere problematisk i takt med deres alder. Pensionstagerne vil samtidig kunne opleve store forskelle i forsikringsdækningernes omfang, f.eks. tilkendelseskriterie og risikosum.

Finanstilsynet konstaterer, at der er relativt store forskelle i selskabernes rådgivning om forsikringsdækningerne og disses samspil med de offentlige ydelser.

Det er derfor Finanstilsynets vurdering, at selskaberne bevæger sig på kanten af deres rådgivningsforpligtelse i henhold til god skik bekendtgørelsen. På baggrund af denne undersøgelse og for at understrege vigtigheden af rådgivning på området, vil Finanstilsynet foretage en ny undersøgelse i branchen efter 12 måneder for at sikre sig, at selskaberne efterlever Finanstilsynets fortolkning af god skik i forbindelse med deres rådgivning om forsikringsdækningerne. Ydermere opfordrer Finanstilsynet branchen til at overveje en opdatering af jobskifteaftalen.

2. Undersøgelsen

Finanstilsynet gennemførte undersøgelsen over to omgange i ti udvalgte pensionsselskaber². Formålet med undersøgelsen var at afdække, hvordan en række livs- og pensionsforsikrings-selskaber og tværgående pensionskasser i deres kundekommunikation i

¹ www.pensionsinfo.dk er udarbejdet af brancheforeningen Forsikring & Pension i samarbejde med pensionskasser, livs-forsikrings-selskaber, banker, sparekasser og offentlige myndigheder. Her kan pensionstagerne få et overblik over egne pensionsordninger på tværs af selskaberne samt de offentlige pensioner. Pensionsinfo bruges derfor ofte i rådgivnings-sammenhænge, for at selskaberne kan få et overblik over den enkelte pensionstagers nuværende ordninger og værdier.

² Medvirkende selskaber: Danica, Nordea Liv & Pension, Skandia, SEB, PFA, PKA+, Industriens Pension, Pensiondan-mark, DIP og Arkitekternes Pensionskasse.

praksis efterlever reglerne i god skik-bekendtgørelsen, når en pensionstager beder om at få overført pensionsmidler og risikosummer fra sit tidligere selskab til sit nye selskab i henhold til jobskifteaftalen.

Efter første undersøgelse vurderede Finanstilsynet, at der var behov for en supplerende undersøgelse. Fokus i den første undersøgelse var primært på pensionsmidlerne, og der manglede derfor indblik i rådgivningen om forsikringsdækningerne og mulighederne for at videreføre forsikringsdækningerne.

Øget fokus på forsikringer ved tabt erhvervsevne og invaliditet

Årene før 2013

En arbejdsgiver- eller arbejdsmarkedsordning indeholder, udover pensionsopsparingen, typisk forsikringer ved død, visse kritiske sygdomme og invaliditet. Særligt invalideforsikringen er vigtig, fordi den sikrer en indkomst udover de sociale ydelser, hvis en pensionstager mister evnen til selvforsørgelse. Samtidigt indeholder den præmiefritagelse (fritagelse for pensionsbidrag). Denne forsikring sikrer, at pensionstagers bidrag fortsat bliver indbetalt til ordningen trods sygebettinget manglende beskæftigelse. Pensionstager sikres altså både en indkomst frem til pensionsalderen, opretholdelse af øvrige forsikringsdækninger (dødsfaldsdækning og kritisk sygdom), og at pensionsopsparingen, som skal sikre forsørgelse efter pensionering, fortsat bliver øget.

Tidligere var pensionsselskabernes typiske løsning udbetaling ved to tredjedele invaliditet, når invaliditeten var varig. Flere selskaber havde produkter, hvor tilkendelse af førtidspension fra det offentlige var en betingelse for at få udbetaling. Det betød, at mange kunder ikke fik udbetaling fra forsikringen – enten fordi de ikke var syge nok, eller fordi de ikke fik tilkendt førtidspension fra det offentlige. Det førte til, at primært de markedsmæssige livsforsikrings-selskaber udviklede produkter, som dækkede allerede ved 50 pct. invaliditet, og som også dækkede en midlertidig periode med sygdom, uagtet ret til offentlige ydelser. Kriteriet om varighed og afhængighed af offentlige tilkendelser for sygdommen eller lidelsen blev altså fjernet fra en del produkter på markedet.

Udover udbetaling fra forsikringen får pensionstagerne ved sygdom typisk også ydelser fra det offentlige i form af sygedagpenge, indkomst fra fleksjob eller førtidspension. Tidligere betød dette, at mange pensionstagere kunne blive overkompenseret ved sygdom, fordi forsikringen sammen med den offentlige ydelse måske udgjorde mere end pensionstagers indtægt før sygdommen. De fleste af de markedsmæssige livsforsikrings-selskaber har gjort op med denne mulige overkompensation ved at opfordre deres kunder til at vælge om fra de uopsigelige invalideprodukter til etårige skadesprodukter. I skadesprodukterne har selskaberne nemlig mulighed for løbende at erfaringstilpasse forsikringsbetingelserne. Selskaberne kan dermed tage højde for andre indtægter i udbetalingerne og betinge sig, at en kunde samlet set ikke kan få udbetalt mere, end hvad vedkommende tjente før. Samtidig kan selskaberne løbende tilpasse sig sociallovgivningen.

Pensionsselskaberne med skadesprodukter modregner typisk de sociale ydelser og sætter derfor ydelsen ned, hvis pensionstagers indtægt ved sygdom samlet set overstiger tidligere

indtægt. Der kan dermed være eksempler, hvor forsikredes tidligere indtægt har været i niveau med de offentlige ydelser, og de dermed ikke modtager forsikringsydelse eller måske kun en meget lille del, fordi de reelt ikke har tabt ret meget i indtægt ved sygdom.

Ændringen af forsikringsbetingelserne og muligheden for den løbende tilpasning har også ført til en større produktkompleksitet, hvor selskaberne kan indføre langt flere parametre i forhold til udbetalingskriterierne. Det gælder f.eks. samspillet med de offentlige sociale ydelser, definitioner og beregninger af ”yderligere indkomst” som eventuelt modregnes, definitionen af midlertidig og længerevarende eller varigt tab af erhvervsevne, faginvaliditet mv.

Tilkendelseskriterierne i forsikringsbetingelserne kan altså variere meget, og det kan få betydning for, om en pensionstager kan få udbetaling eller ej. Det er ikke kun sygdommen eller ulykkens helbredsmæssige konsekvenser, som er afgørende for udbetalingen og dens størrelse. De økonomiske forhold vurderes også detaljeret og kan være defineret og afgrænset forskelligt i selskaberne.

Førtidspensionsreformen 2013

Den 1. januar 2013 trådte førtidspensionsreformen i kraft. Den medførte ændringer i reglerne om tildeling af førtidspension for at fastholde flest muligt i arbejde. Førtidspensionen er nu som udgangspunkt rettet mod personer i alderen 40 år og frem til folkepensionsalder. Samtidigt blev ressourceforløb indført som forudsætning for at få tilkendt førtidspension. Tilkendelse af førtidspension forudsætter altså som udgangspunkt, at borgeren har gennemgået et ressourceforløb. Ressourceforløbet skal udvikle og afklare arbejdsevnen gennem en helhedsorienteret indsats på tværs af beskæftigelsesområdet, sundhedsområdet, socialområdet og undervisningsområdet. Til dette forløb blev der indført en kontanthjælpslignende ydelse³, ressourceforløbsydelsen, som bl.a. er kendetegnet ved at modregne borgerens andre eventuelle indtægter, herunder udbetalinger fra private pensioner⁴.

Umiddelbart satte det dog ikke arbejdsgiverordningerne under pres, selvom de havde skadesprodukter med udbetalingsmodeller, som byggede ovenpå de sociale ydelser fordi ressourceforløb er beskrevet i loven som værende til ”personer under 40 år, der har komplekse problemer udover ledighed”⁵, og arbejdsgiverordningerne er kendetegnet ved pensionstager, som ikke har problemer med ledighed og dårlig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Sygedagpengereformen 2014

Den 1. juli 2014 kom endnu en reform på socialområdet, nemlig på sygedagpengeområdet. Den tidligere varighedsbegrænsning for sygedagpenge på 52 uger blev ophævet og erstattet af et revurderingstidspunkt på 22 uger (26 uger inklusiv arbejdsgiverperioden på fire uger). Hvis ikke sygedagpengene kunne forlænges yderligere på baggrund af en af i alt syv forlængelsesmuligheder, så blev den sygemeldte sendt i såkaldt jobafklaring med ressourceforløbsydelsen som forsørgelsesgrundlag.

Det ramte arbejdsgiverordningerne. Nu var det nemlig potentielt alle syge og tilskadekomne, som ville opleve modregning i den sociale ydelse, når de fik forsikringsudbetaling – måske allerede et halvt år efter sygemelding.

Alle de pensionselskaber, som havde lavet skadesprodukter ved invaliditet og arbejdede med opfyldningsprodukter i forhold til de sociale ydelser, havde nu potentielt underforsikrede

³ Beløb for enlige – beløb for forsørgere

⁴ Bekendtgørelse af lov om aktiv socialpolitik § 68a

⁵ Bekendtgørelse af lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 68a

kunder, fordi kunderne var blevet rådgivet til forsikring som supplement til de sociale ydelser. Nu ville de få modregnet forsikringsydelsen i den sociale ydelse.

Sociallovgivningens konsekvenser for forsikringerne førte til, at nogle selskaber i de følgende år udviklede forskellige løsninger for at kompensere for den offentlige modregning.

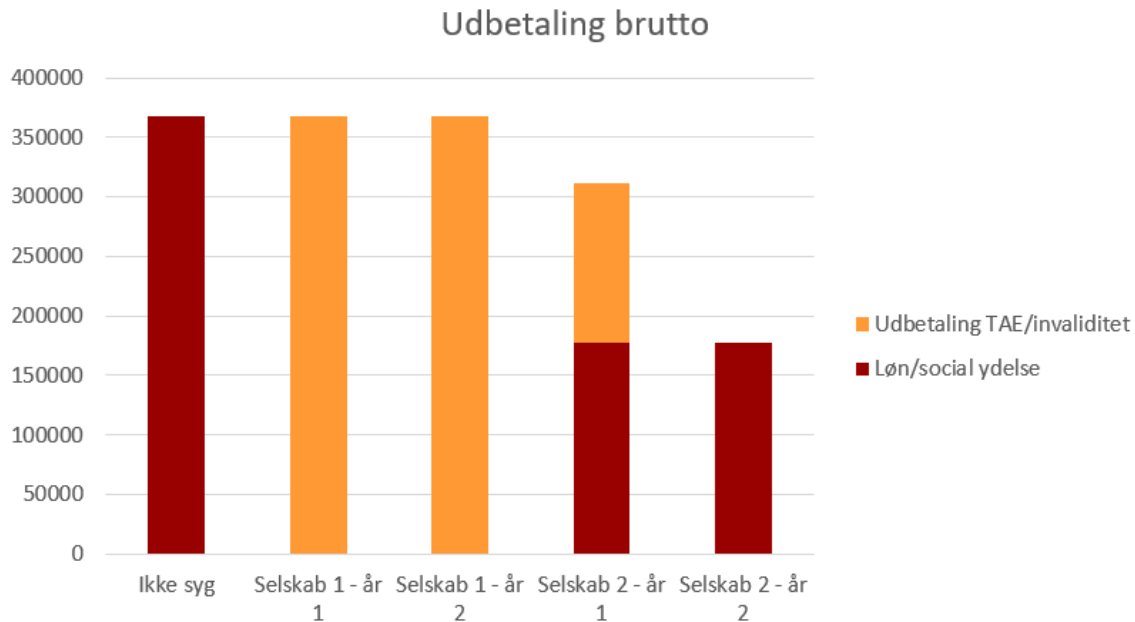
Markedet i dag

Fra at være et marked med relativt ens produkter er der i dag relativt store forskelle på produkterne ved invaliditet – bl.a. som følge af socialreformerne.

Nedenstående eksempler opridser de mulige forskelle:

Eksempel 1	Eksempel 2
<p>Tab af erhvervsevne ved 50 pct. med ekstra dækning i varierende størrelse ved modregning af ressourceforløbsydelse. Typisk dækning op til 80 pct. af lønnen.</p> <p>Midlertidig og længerevarende (og dermed også varig) tabt erhvervsevne.</p> <p>Aftalen giver mulighed for at dække kunden op til maksimalt 100 pct. af tidligere indkomst inklusive sociale ydelser og andre indkomster.</p>	<p>Invalidedækning ved to tredjedele invaliditet uden ekstra dækning ved modregning af ressourceforløbsydelse udover en mindre sum første skadesår. Dækningen afhænger af beregningen af aldersydelsen og dermed indirekte til dels af, hvor stort et depot man har. Dertil kan der dog komme ekstra udbetaling, hvis skadeslidte har børn under 21 år. Dækning på 25-30 pct. ses inkl. ydelse for ét barn.</p> <p>Tilkendelseskriterie er, udover invaliditet, at pensionstager er tilkendt førtidspension fra det offentlige. Der modregnes ikke anden indtægt eller sociale ydelser i forsikringsudbetalingen fra selskabet.</p> <p>Aftalen giver ingen mulighed for at tegne yderligere dækning.</p>

Nedenfor ses en model af et eksempel på to års udbetalinger til en pensionstager fra to selskaber. Pensionstager modtager desuden ressourceforløbsydelse fra det offentlige. Selskab 1 udbetaler en ekstra dækning, svarende til den offentlige ydelse, der modregnes, hvor selskab 2 kun udbetaler en sum det første år og ikke mere, før pensionstager eventuelt får tilkendt førtidspension.⁶

Helbredsoplysninger ved optagelse

Kravene til helbredsoplysninger varierer også meget. Det har f.eks. været muligt at tegne meget høje forsikringssummer mod alene at besvare en førtidspensionserklæring ved indtegning i ordningen⁷. I større arbejdsgiverordninger eller brancherammeaftaler kan det være muligt at tegne forsikring for 80 pct. af indkomst ved tab af erhvervsevne og 800 pct. af indkomst ved dødsfald mod en førtidspensionserklæring uden anmærkninger.

I andre selskaber er det ikke muligt at vælge højere dækning end en grundpakke ved invaliditet eller død. Det vil typisk være en invaliditetsdækning, som bliver beregnet i forhold til prognosen på aldersudbetalingen og kan havne på 20-30 pct. af indtægten, afhængigt af prognosen for aldersydelse. Hvis pensionstager har mulighed for at vælge højere dækning, kræver selskabet omfattende helbredserklæringer. Der kan f.eks. være tale om en erklæring, hvor pensionstager skal anføre samtlige besøg hos læge, psykiater, psykolog, fysioterapeut og kiropraktor indenfor de seneste ti år. Angiver kunden f.eks. fysioterapi pga.

⁶ I modellen er brugt et eksempel, hvor pensionstager er forsørger og har en bruttoløn på 368.000 kr. årligt efter AMB. Selskab 1 udbetaler en ekstradækning svarende til det offentlige ressourceforløbsydelse (177.696 kr. i 2017) udover forsikringen på 60 pct. af bruttolønnen uden AMB (220.800 kr.), som forsikringstager har tegnet. Selskabet begrænser dog forsikringsudbetalingen, fordi kunden ellers ville få mere udbetalt end bruttolønnen som rask. Selskabet betinger, at skadeslidte maksimalt kan få udbetalt bruttoløn ekskl. AMB, og nedsætter derfor invalideudbetalingen. Kunden ender dermed med at få en samlet udbetaling på 100 pct. af bruttolønnen ekskl. AMB.

Selskab 2 udbetaler kun en sum på 80.000 kr. ved ressourceforløbsydelse fra det offentlige det første år og udbetaler først løbende ydelse ved tilkendelse af førtidspension fra det offentlige. Summen er dog skattefri. På grund af skattefriheden for summen svarer denne til en bruttoindtægt på ca. 133.333 kr. ved en skatteprocent på 40 pct. Første år får skadeslidte dermed udbetalt sum og social ydelse, hvilket svarer til ca. 85 pct. af bruttoløn ekskl. AMB, og andet år udbetales kun den sociale ydelse, der svarer til ca. 48 pct. af bruttolønnen ekskl. AMB.

⁷ En førtidspensionserklæring er et helbredsdocument, hvor kunden erklærer, om vedkommende er sygemeldt eller har været tilkendt eller har søgt ressourceforløb/revalidering/fleksjob/førtidspension. Spørgsmålene varierer lidt selskaberne imellem i forhold til omfanget af spørgsmål og i forhold til, hvor langt tilbage i tiden der spørges.

hold i nakke eller ryg, vil selskabet kræve yderligere oplysninger om omfang, varighed mv. I sidste ende kan resultatet være afvisning eller klausuler på ønsket om forhøjelse.

Disse pensionsordningers forsikringsdækninger inkluderer dog ofte et invalideprodukt, som også giver udbetaling til eventuelle børn ved forsikredes invaliditet. En grundforsikring ved invaliditet på f.eks. 25 pct. skal altså sammenholdes med, at der også kommer udbetaling til børnene, hvis forsikrede bliver invalid. En børnedækning ligger typisk under satsen for fritkortsgrænsen for børn, altså omkring 25-30.000 kr. årligt. Udbetalingen er derfor reelt højere end grundforsikringen.

Særligt de markedsræssige livsforsikringsselskaber har dog oplevet stigende negative risikoresultater på deres produkter for tab af erhvervsevne. Det har medført stramninger af bl.a. helbredskravene. Andre har nedsat størrelsen på dækninger, som forsikringstager kan få på lempelige helbredsoplysninger. Det betyder, at disse selskaber ikke længere giver op til 80 pct. af bruttolønnen mod en førtidspensionserklæring, men kun firmaets grunddækning på f.eks. 40 pct. Ønsker pensionstager en højere dækning, kræver selskaberne yderligere helbredsoplysninger. Det kan typisk være erklæringer i forhold til sygdom, lægebesøg mv., der dækker perioder på et-ti år.

Hvad skal pensionselskaberne overordnet rådgive om ved jobskifte?

Omkostninger forbundet med flytning af pensionsordningen	Nogle pensionselskaber tager et genkøbsgebyr for at ophæve ordningen og sende midlerne til modtagende selskab. Gebyret ligger på et niveau af 1500-2000 kr.
Skatteforhold	Skattelovgivningen indeholder maksimale beløbsbegrænsninger på henholdsvis alderspensioner og ratepension. Ved jobskifte skal modtagende selskab sikre sig, at pensionstagers bidrag til disse opsparingsformer bliver reguleret i forhold til, hvad der eventuelt er indbetalt hos afgivende selskab, så pensionstager ikke får et restskattekrav.
Kundegrupper med garantier	Hvis pensionstagers ordning har tilknyttet en garanti til forrentning eller ydelse, er det ikke sikkert, at det kan svare sig at flytte ordningen. Det skyldes, at den økonomiske værdi af hensættelserne som nævnt ikke kan flyttes med og pensionstager måske ikke kan få et produkt med tilsvarende garanti. Om det kan svare sig afhænger bl.a. af pensionstagers alder, størrelsen på garantien, og hvilken type produkter pensionstager kan få i det nye selskab.
Eventuelle konsekvenser for mandlige forsikringstagere indtegnet på et kønsopdelt grundlag	Der findes stadig gamle pensionsordninger, som er tegnet på et kønsopdelt grundlag. Hvis ordningen flyttes til et unisex-grundlag, vil det især få betydning for de mandlige forsikringstagere, fordi mænds dødelighed er højere end den, selskaberne regner med i unisex-grundlaget. Hvis ordningen omregnes på baggrund af unisex-grundlaget, vil den forventede dødelighed falde. Dermed vil ydelsen også falde, fordi pensionsudbetalingerne skal deles ud over flere år.
Eventuelle konsekvenser for pensionstager, som ikke kan levere helbredsoplysninger til modtagende selskab uden bemærkninger	Hvis pensionstageren ikke kan levere tilfredsstillende helbredsoplysninger til det modtagende selskab, vil modtagende selskab enten helt afvise at tegne en eller flere forsikringsdækninger eller tegne dem med

	<p>klausul eller forbehold for en defineret le- gemsdel eller lidelse⁸. Indtil dette forhold er afklaret, er det vigtigt, at pensionstager opretholder sine dækning- er hos afgivende leverandør, så dækning- erne kan videreføres der, hvis modta- gende selskab ender med at afvise pensi- onstager eller begrænse dækningerne og dermed stille pensionstager ringere.</p>
<p>Forsikringsbehov, der var dækket hos afgivende selskab, men som modtagende selskab ikke kan opfylde, eller som ligger udenfor de aftalte standarddækninger i den nye arbejds giveraftale</p>	<p>Pensionstager skal være opmærksom på, at der kan være forsikringsdækninger, som enten ikke kan tegnes hos den nye pensionsleverandør, eller som pensionstager selv aktivt skal tilkendegive et ønske om at tegne, fordi disse dækninger ikke er en del af de obligatoriske grunddækninger i den nye aftale. Det kan f.eks. gælde børnedækninger.</p>

Flytning af pensionsmidlerne – hvad skal selskaberne rådgive om?

En virksomhed skal handle redeligt og loyalt overfor sine kunder og yde rådgivning af egen drift, hvor omstændighederne tilsiger det. Ved rådgivning forstås anbefalinger, vejledninger og oplysninger om risici forbundet med en disposition og oplysninger om umiddelbare konsekvenser af kundens valgmuligheder. Rådgivningen skal være relevant, retvisende og fyldestgørende. Det følger af § 3 og § 8 i god skik-bekendtgørelsen.

Når en pensionstager skal beslutte sig for, om pensionsmidlerne skal flyttes til et nyt selskab, er der nogle særlige opmærksomhedspunkter, som pensionstager bør få undersøgt og modtage rådgivning om. Rådgivningsforpligtelsen ligger i følge god skik-bekendtgørelsen hos det modtagende selskab⁹.

Omkostninger forbundet med flytning af pensionsordningen

Nogle pensions selskaber tager et genkøbsgebyr for at ophæve en ordning og sende midlerne videre til et modtagende selskab. Gebyret ligger på et niveau af 1500-2000 kr. Det synes måske umiddelbart ikke af meget, men hvis pensionstageren skifter job flere gange indenfor en årrække, kan dette beløb godt løbe op.

⁸ Risiciene ved henholdsvis død og invaliditet er forskellige. En forsikringstagers dårlige ryg giver som regel ikke anledning til forbehold ved dødsfaldsdækning, men kan medføre afvisning eller klausul på invalidedækninger, hvor forsikringen ikke omfatter tabt erhvervsevne pga. rygproblemer. Ikke alle lidelser kan klausuleres. Det afhænger af, om selskabet i en skadessag kan afgrænse den tabte erhvervsevne til klausulen. Et forhøjet blodtryk i kombination med overvægt er et eksempel på helbredsmæssige udfordringer, som ikke kan klausuleres. Årsagen er, at der er for mange følger af dette, som ikke entydigt vil kunne spores tilbage til forhøjet blodtryk og overvægt og give selskabet mulighed for at afvise dækning.

⁹ God skik-bekendtgørelsen § 11, stk.3 og § 23. Den 23. februar 2018 træder nye regler i kraft på god skik-området i forbindelse med, at IDD-direktivet skal være gennemført. De nye regler vil ikke indeholde en bestemmelse svarende til § 11, stk. 3 og § 23, men der vil fortsat være en god skik-forpligtelse for det modtagende selskab til at sikre, at kunden er bevidst om indholdet af den nye ordning, og at den kan adskille sig markant fra den ordning, kunden kommer fra.

Det afgivende selskab vil som udgangspunkt i et brev have oplyst pensionstager om genkøbsgebyret i forbindelse med udtrædelse af selskabet. Derudover fremgår genkøbsgebyret af selskabernes gebyroversigt på hjemmesiderne.

Nogle af selskaberne har også produkter, hvor pensionstager har del i en kollektiv bonus eller kapital. Denne del får pensionstager ikke nødvendigvis med ved flytning af ordningen. Det modtagende selskab kan gøre pensionstager opmærksom på, at dette kan være tilfældet, men kun det afgivende selskab kan hjælpe med de præcise tal.

Skatteforhold

Pensionsbeskatningsloven indeholder beløbsgrænser på henholdsvis alderspension, ratepension og ophørende livrenter¹⁰. Det kan være svært for den enkelte pensionstager at holde øje med disse beløbsgrænser, fordi pensionsmidlerne er indbetalt ubeskattet fra pensionstagers arbejdsgiver. Pensionselskaberne har i forlængelse af skattelovgivningen om maksimumbeløbene lavet systemløsninger for at sikre, at beløbsgrænserne bliver overholdt. Når ordningen flyttes, skal beløbet, der er opsparet i indeværende skatteår på disse opsparingsformer, gives videre til det nye pensionselskab. Dette sikrer, at pensionstager ikke overskrides grænserne og dermed risikerer efterbeskatning året efter. Pensionselskaberne har en stor rådgivningsforpligtelse i den forbindelse. Det kan være svært for den enkelte pensionstager at vide, hvor stort et beløb der er gået til f.eks. ratepensionen, når arbejdsmarkedsbidrag, omkostninger og pris til forsikringsdækninger er afregnet af bruttobeløbet fra arbejdsgiver.

Kundegrupper med garantier

Hvis pensionstagers ordning har tilknyttet en garanti til forrentning eller ydelse, er det ikke sikkert, at det kan svare sig at flytte ordningen. Det afhænger bl.a. af pensionstagers alder, størrelsen på garantien, og hvilke produkter pensionstager kan få adgang til i det nye selskab. Det modtagende selskab bør være yderst opmærksom på at tage højde for dette i sin rådgivning.

Det fremgår ikke af pensionsinfo, der som oftest er modtagende selskabs udgangspunkt for rådgivning, om en ordning har tilknyttet en garanti til forrentning eller ydelse. Modtagende selskab bør derfor sikre sig, at pensionstager har undersøgt, om pensionen er omfattet af garantier. Afgivende selskab kan også gøre en rådgivningsindsats på dette punkt ved at give oplysningen i fratrædelsesbrevet.

Mandlige forsikringstagere indtegnet på et kønsopdelt grundlag

En række ældre pensionsordninger er tegnet på et kønsopdelt grundlag. Hvis ordningen flyttes til en ordning tegnet på unisex-grundlag, vil det især få betydning for de mandlige forsikringstagere, fordi mænds dødelighed er højere end den, selskaberne regner med i unisex-grundlaget. Hvis ordningen bliver omregnet på baggrund af unisex-grundlag, vil den forventede dødelighed derfor falde. Det vil altså sige, at det vil blive lagt til grund, at mænd lever længere end på det kønsopdelte grundlag. Dermed falder ydelsen også, fordi pensionen beregnet på unisex-grundlag vil skulle dække flere år.

Denne oplysning fremgår ikke af pensionsinfo og heller ikke altid af pensionsoversigter. Modtagende selskab bør derfor sikre sig, at pensionstager er opmærksom på dette forhold.

¹⁰ Maks. beløb uden fradragret på alderspensionen er 29.600 kr. (2017), og maks. indskud med fradrag på ratepensioner og ophørende livrenter er 53.500 kr. (2017), jf. PBL §16.

Forsikringsdækningerne i jobskiftesituationen – hvad skal selskaberne rådgive om?

En virksomhed skal handle redeligt og loyalt overfor sine kunder og yde rådgivning af egen drift, hvor omstændighederne tilsiger det. Ved rådgivning forstås anbefalinger, vejledninger og oplysninger om risici forbundet med en disposition og oplysninger om umiddelbare konsekvenser af kundens valgmuligheder. Rådgivningen skal være relevant, retvisende og fyldestgørende. Det følger af § 3 og § 8 i god skik-bekendtgørelsen.

Som belyst ovenfor er der sket meget i udviklingen af produkterne ved invaliditet. Lovgivningen og konkurrencens fokus på sygeforsikringer har primært i nogle selskaber afstedkommet en høj grad af produktudvikling, risikoresultaterne har medført en begyndende differentiering af helbredskravene selskaberne imellem, og udbud af forsikringsdækninger adskiller sig væsentligt på både dækning og helbredskrav.

Det betyder, at rådgivning om forsikringsprodukterne bør have opmærksomhed ved jobskifte.

Problematik 1 – Produkterne er meget forskellige, og produkterne med den størst mulige dækning og de lempeligste tilkendelseskriterier findes i nogle selskaber kun i firma- og arbejds giverordningerne, ikke i private ordninger.

Flere selskaber anfører i deres redegørelser, at de ikke kan forventes at rådgive om andre selskabers forsikringsbetingelser og dækningsomfang. Finanstilsynet vurderer dog, at selskaberne ikke kan undsige sig en grundlæggende viden om, at produkterne ikke er sammenlignelige længere – bl.a. i forbindelse med de sociale ydelsers samspil med forsikringsdækninger. De bør også vide, at der som regel er forskel på forsikringsdækningerne i henholdsvis arbejdsgiverordninger og ved privat tegning (videreførelse).

Pensionstager kan altså forvente, at det modtagende selskab i en jobskiftesituation rådgiver om egne produkter og forsikringsdækningernes samspil med eventuelle sociale ydelser. Det modtagende selskab bør gøre pensionstager opmærksom på, at de angivne forsikringssummer kan divergere i forskellige situationer. Med viden om forskellighederne på markedet kan modtagende selskab informere om, at der kan være væsentlige ændringer i forbindelse med skifte af selskab. Derfor kan modtagende selskab opfordre pensionstager til at orientere sig om sit produkt hos afgivende selskab. På den måde kan pensionstager selv medvirke til at sammenligne produkterne fra afgivende og modtagende selskab. I visse situationer må pensionstager dog acceptere, at vedkommende ikke har mulighed for at opretholde tidligere dækningsomfang – hverken hos afgivende eller modtagende selskab:

Eksempel:

Pensionstager har et produkt hos afgivende selskab, som dækker ved 50 pct. tabt erhvervs-evne både ved midlertidig og længerevarende sygdom, og som yder ekstra dækning ved ressourceforløbsydelse. Modtagende selskabs produkt dækker først ved to tredjedele invaliditet og yder ikke ekstra dækning ved ressourceforløbsydelse. Pensionstager bør derfor videreføre sin aftale hos afgivende selskab, hvis det er væsentligt at fastholde den højst dækkende forsikring. Afgivende selskab er dog ikke forpligtet til at videreføre samme produkt, som pensionstager havde i den tidligere arbejdsgiverordning, og tilbyder ved videreførelse også kun et produkt ved to tredjedele invaliditet uden dækning ved ressourceforløbsydelse.

Pensionstager kan altså kun modtage oplysning om situationen og de forringede vilkår uden mulighed for at kunne ændre på det.

Problematik 2 – Private forsikringer er meget dyre. Kunderne kan i de fleste selskaber vælge at betale af depotet, men det betyder, at pensionsopsparingen nedspares tilsvarende.

Hvis pensionstager finder, at det er mest fordelagtigt at videreføre tidligere ordnings forsikringsdækninger, vil prisen hurtigt kunne vise sig at blive en uoverkommelig forhindring. Finanstilsynet udbad sig priseksempler på private ordninger. Det første tilbud beløb sig til mellem 43.000 kr. og 121.000 kr. årligt, og det andet tilbud beløb sig til mellem 15.000 kr. og 42.000 kr. årligt¹¹.

Alle selskaber i undersøgelsen tilbød i varierende omfang, at pensionstageren kunne betale videreførelsen af depotet i en kortere eller længere periode. Dog vil de høje priser betyde en ikke uvæsentlig nedskrivning af depotet over årene – et depot, som jo ellers er forbeholdt forsørgelse i pensionsalderen. Hvis pensionstager enten ikke vil bruge af depotet eller løber tør for depot, vil prisen for videreførelsen medføre en ekstra udgift for pensionstager.

Et velovervejede ønske om at føre pensionsordningen videre hos afgivende selskab efter rådgivning og behovsafdækning kan altså vise sig at være en særdeles ufornuftig disposition af pensionsmidlerne eller ligefrem en økonomisk umulighed for en gennemsnitslønmodtager, som skal tage pengene til betaling ud af den daglige økonomi.

Problematik 3 – Helbredskravene er differentierede i markedet.

Som nævnt har pensionselskaberne konkurreret om kunderne på bl.a. omfanget af helbredsoplysninger. Mange pensionsordninger ligger derfor med relativt høje forsikringsdækninger, hvor de forsikrede kun har afgivet førtidspensionserklæringer. I mellemtiden har de lave priser og de lempelige helbreds vilkår afspejlet sig i risikoresultatet og ført til, at nogle af selskaberne som naturligt konsekvens må bevæge sig mod skærpede krav på helbreds vilkårene.

I praksis betyder det et begyndende differentieret marked blandt de markeds mæssige livsforsikrings selskaber. Pensionskasserne optager fortsat medlemmer uden helbredsoplysninger, men de kasser, som tilbyder forhøjelser af forsikringsdækningerne, stiller til gengæld høje helbreds krav her.

Eksempel

En pensionstager har en pensionsordning med meget høje forsikringsdækninger, fordi økonomi og livssituation tilsiger det. Pensionstager har fået forsikringsdækningerne mod en førtidspensionserklæring. Ved jobskifte kan pensionstager dog ikke få de samme høje risikosummer i det modtagende selskab, fordi modtagende selskabs helbreds krav er strengere ved samme risikosum. Jobskifteaftalen betinger nemlig, at helbredsoplysningerne, som i sin tid er afgivet hos afgivende selskab for at få forsikringsdækningerne, er sammenlignelige

¹¹ Se Bilag 1 for detaljer om tilbuddene. De oplyste priser dækker over videreførelse af hele ordningen og er bruttopriser. Der er altså ikke taget højde for hverken fradrag eller ikkefradrag på den videreførte ordning. Pensionstager kan have behov for eller vælge kun at videreføre dele af ordningen eller nedsætte forsikringssummerne, hvilket nedsætter prisen. Den største udgift ligger i produkterne for tab af erhvervsevne.

eller lempeligere end de helbredsoplysninger, som det modtagende selskab betinger sig for at oprette tilsvarende risikosummer uden at kræve yderligere helbredsoplysninger.

Pensionstager er derfor nødt til at aflevere en tiårserklæring hos modtagende selskab for at få samme risikosum med risiko for at få afslag eller klausulering på de høje summer.

Pensionstagere med høje forsikringssummer kan altså ikke være sikre på at kunne få samme risikosum uden at måtte afgive helbredsoplysninger, som kan føre til afslag eller klausuler. Det giver anledning til at overveje videreførelse hos afgivende selskab, med hvad det så måtte medføre af selvstændige problematikker.

Problematik 4 – Kunderne må opretholde to ordninger, hvis de er afhængige af at videreføre forsikringsdækninger hos afgivende pensionsleverandør. Det betyder flere omkostninger og er oftest på bekostning af muligheden for at videreføre gamle pensionsrettigheder, f.eks. en pensionsalder på 60 år.

Otte af de elleve adspurgte selskaber svarer i deres redegørelse, at det ikke er muligt at videreføre forsikringsdækningerne hos dem, hvis pensionsmidlerne flyttes til nyt selskab.

Hvis en pensionstager får brug for at videreføre sine forsikringsdækninger hos det afgivende selskab, kan det altså betyde, at de opsparede midler også må blive hos selskabet.

For mange pensionstagere, som har ordninger oprettet før den 1. maj 2007, kan det betyde, at de mister muligheden for at videreføre deres "60-års-rettigheder" på den nye pensionsordning (dvs. mulighed for at hæve pensionen fra det fyldte 60. år, som var tidligste pensionsalder før 2007)¹².

Muligheden for at få udbetaling fra pensionsordningen allerede ved en alder på 60 år kan blive en vigtig rettighed for de pensionstagere, som på grund af f.eks. nedslidning ønsker at gå på pension før tidligste pensionsalder. Det kan dog være svært for den enkelte pensionstager i en alder af f.eks. 45 år at vurdere, om den mulighed kan blive relevant 15 år senere.

Hvis pensionstager samtidigt ikke kan give afkald på pensionsordningen hos det nye selskab, hvilket kun er en mulighed hos fem af de adspurgte selskaber, så skal pensionstager altså betale administrationsomkostninger hos begge pensions-selskaber.

Hvis en pensionstager ikke kan få samme høje dækning og dækningsomfang hos modtagende leverandør, må pensionstager vælge at beholde forsikringsdækningerne, der opfylder forsikringsbehovet, hos afgivende selskab og dermed miste sine 60-årsrettigheder på den nye ordning samt betale administrationsomkostninger for to ordninger. Alternativet er at frasi sig de høje dækninger og flytte pensionsmidlerne over til det nye selskab sammen med rettighederne til at hæve pensionen fra det fyldte 60. år.

Problematik 5 – Der er ikke enighed i branchen om fortolkningen af jobskifteaftalen. Det gælder bl.a. datofortolkningen ved overførsel af risikosummerne. Resultatet er, at det er svært for pensionstagerne at forstå deres rettigheder i jobskifteaftalen og for selskaberne at rådgive kunderne, fordi rådgivningen kan afhænge af det afgivende selskab og dets tolkning.

¹² Pensionsbeskatningsloven § 42A. Baggrunden er, at udbetalingen for pensionsordninger med løbende udbetalinger, rate- og kapitalpensionsordninger, der er oprettet inden den 1. maj 2007, kan begynde ved det fyldte 60. år og ikke, som i dag, først fra det 62. år.

Når modtagende selskaber spørger de afgivende selskaber om risikodækningernes størrelse, er der forskel på, hvilken dato de regner fra. Tre af de elleve modtagende selskaber regner fra den dato, hvor pensionstager indtræder i den nye ordning hos det modtagende selskab. Hvis pensionstager f.eks. tiltræder den nye ordning pr. 1. januar, så spørger de modtagende selskaber til risikosummerne og helbreds-vilkår pr. 1. januar, selvom det afgivende selskab først får forespørgslen flere måneder senere.

De otte øvrige selskaber spørger til risikosummernes størrelse pr. forespørgselsdatoen. Det kan give udfordringer i forhold til de tidsbestemte grænser for opretholdelse af dækninger hos det afgivende selskab sammenholdt med rådgivningsfristen hos det modtagende selskab.

Fem af selskaberne angiver, at de som modtagende part har op til seks måneder at rådgive i regnet fra det tidspunkt, hvor en pensionstager træder ind i den ny pensionsordning. Syv af selskaberne svarer, at de som afgivende selskab opretholder forsikringsdækningerne i tre måneder efter fratrædelsesdatoen i den afgivende ordning.

Hvis ikke pensionstager selv er opmærksom på disse forskelle i tidsfristerne, risikerer pensionstager, at dækningerne når at bortfalde hos afgivende selskab, inden vedkommende når at opdage, at der er brug for at videreføre eller bruge jobskifteaftalen for at undgå helbredsoplysninger for at få risikosummerne.

Endelig følger det af jobskifteaftalen, at afgivende selskab er forpligtet til at videreføre pensionsordningen, hvis ikke det modtagende selskab kan antage pensionstager på samme vilkår, jf. § 5. Forpligtelsen tilsidesætter dog ikke det afgivende selskabs forsikringsbetingelser. Det følger af stk. 2.

Som tidligere nævnt er der tilfælde, hvor videreførelse kun kan ske med et ringere produkt. Et af selskaberne har også skrevet ind i deres forsikringsbetingelser, at det kun er muligt at videreføre sin ordning i op til fem år, og kun ved betaling via depotet. Privat videreførelse ved indbetaling er altså ikke en mulighed.

Bilag 1

Jobskifteaftalens principper

Jobskifteaftalen¹³ er en frivillig rammeaftale mellem pensionsinstitutterne¹⁴. Den er udformet af brancheorganisationen Forsikring & Pension og indeholder vilkår for, hvornår og hvordan en pensionsordning kan flyttes ved jobskifte.

Jobskifteaftalen gælder i situationer, hvor en pensionstager har fået nyt job med ny pensionsordning og ønsker at sammenlægge sin hidtidige pensionsordning med den nye pensionsordning i det nye pensionsinstitut. Hvis en pensionstager overvejer at overføre en pensionsordning pga. jobskifte, skal pensionstageren kontakte det modtagende selskab og bede selskabet foranledige en overførsel af pensionstagerens gamle ordning.

Størrelsen af det overførte beløb

Flytning af en pensionsordning med garanti til et produkt med lavere eller ingen garanti, som sker på pensionstagerens eget initiativ i forbindelse med jobskifte, er ikke underlagt de regler, som følger af lov om finansiel virksomhed § 60 a. De gælder nemlig kun, når et forsikrings-selskab på eget initiativ tilbyder alle eller en gruppe forsikringstagere omvalg fra et produkt med garanti til et produkt med lavere eller ingen garanti¹⁵.

Når en pensionstager af egen drift (f.eks. i henhold til jobskifteaftalen) ønsker at flytte en ordning med garanti, er pensionstageren altså ikke berettiget til at få overført selve den økonomiske værdi af garantien. Med den økonomiske værdi menes pensionstagerens andel af de kollektive styrkelser, som er øremærkede til at bakke pensionstagerens garantier op, og som knytter sig til pensionstagerens eksisterende ordning.

Pensionstageren er i jobskiftesituationer alene berettiget til at få overført ordningens genkøbsværdi¹⁶. Det gælder uanset, om ordningen bliver overført til et produkt med tilsvarende garanti, eller om ordningen bliver overført til et produkt med lavere eller ingen garanti.

Helbredsoplysninger og forsikringssummer

Jobskifteaftalen rummer desuden mulighed for at tegne forsikringsdækninger med tilsvarende risikosummer under forudsætning af, at risikosummerne ikke forøges med mere end 25 pct., og at helbredsoplysningerne, som er afgivet til det afgivende selskab, er sammenlignelige eller mere omfattende, end hvad modtagende selskab har som forudsætning for samme risikosummer i den nye pensionsaftale.

Der er tale om tilsvarende risikosummer – ikke produkter. Det betyder, at pensionstageren kan få den samme risikosum/dækningsbeløb på forsikringsdækningen, hvis vilkårene er overholdt – ikke de samme produktbetingelser, herunder tilkendelseskriterier, diagnoser mv. Det er selvfølgelig også en forudsætning, at det modtagende pensions-selskab udbyder produktet.

Jobskifteaftalen fastslår også, at hvis en pensionstager får tilbudt helbredsmæssigt dårligere forsikringsvilkår i det nye selskab (ikke kan opnå samme risikosum, får klausul på dækningen

¹³Aftale om overførsel af pensionsmidler mellem selskaber i forbindelse med forsikredes overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger). Se Bilag 2

http://www.forsikringogpension.dk/virksomheder/Pensionsordninger/Sider/Flytning_af_pensionsordninger.aspx

¹⁴ Bankoverførsler er altid uden for jobskifteaftalen.

¹⁵ "På eget initiativ" omfatter de situationer, hvor selskabet tager initiativ til og aktivt tilbyder forsikringstagerne et omvalg eller f.eks. på sin hjemmeside tilbyder omvalg til alle forsikringstagere, som måtte henvende sig.

¹⁶ Ifølge jobskifteaftalen kan værdien af den pågældende ordning opgøres som værdien af den retrospektive hensættelse, jf. bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskaber bilag 1, nr. 59, eller på baggrund af en gennemsnitligt fastlagt opgørelse af værdien af den retrospektive hensættelse.

mv.), har pensionstageren ret til at få videreført pensionsordningen i det gamle selskab på individuelle vilkår. Bestemmelsen giver altså ikke ret til samme vilkår og forsikringsbetingelser ved en videreførelse. Det afgivende selskab kan derfor godt have forsikringsbetingelser ved videreførelse, som adskiller sig fra de vilkår og betingelser, pensionstager havde i den bestående pensionsaftale.

Tidsfrister

For at kunne anvende jobskifteaftalen skal det modtagende selskab anmode om overførsel af pensionsmidlerne senest 36 måneder efter, at den forsikrede er fratrukket det job, som ordningen i afgivende selskab var knyttet til. Denne frist gælder dog ikke, hvis værdien er under 49.300 kr. (2017)¹⁷.

¹⁷ Beløbet reguleres i overensstemmelse med personskatteloven § 20.

Bilag 2

Retligt grundlag

Bekendtgørelsen om god skik sætter rammerne for de finansielle virksomheders ageren overfor kunderne. En virksomhed skal af egen drift yde rådgivning, hvor omstændighederne tilsiger, at der er behov for det. Rådgivningen skal give kunderne et godt grundlag at træffe deres beslutninger på. Ved rådgivning forstås anbefalinger, vejledninger, herunder oplysninger om risici forbundet med en disposition, og oplysninger om umiddelbare konsekvenser af de forskellige valgmuligheder. Det følger af bekendtgørelsens § 8.

Det følger ydermere af § 13 at hvis en finansiell virksomhed rådgiver om forhold, som kan være af væsentlig økonomisk betydning for kundens muligheder for at modtage offentlige tilskud eller andre økonomiske fordele, og den finansielle virksomhed er eller burde være opmærksom herpå, skal dette medtages i rådgivningen, eller kunden skal henvises til anden rådgivning.

Uagtet, at der ikke finder rådgivning sted, fordi kunden ikke er i en situation, hvor der skal foretages en disposition, så har virksomhederne altid en forpligtelse til at handle redeligt og loyalt overfor deres kunder jf. § 3.

Undersøgelsens indhold

Set i lyset af god skik-bekendtgørelsen bad Finanstilsynet den 21. januar 2016 selskaberne om at redegøre for, hvordan de hver især generelt informerer og rådgiver kunder, der skifter til selskaberne fra ordninger i andre selskaber. Selskaberne blev alene bedt om at redegøre for rådgivningen i de situationer, hvor der ikke er tilknyttet en forsikringsmægler til at varetage kunderådgivningen.

Finanstilsynet bad selskaberne vedlægge følgende:

- Eventuelle forretningsgange for kundeinformation/kunderådgivning i de nævnte situationer.
- Standardskabelon for den overførselsbegæring til underskrift, som tilsendes kunden og standardskabelon for det tilhørende brev til kunden.
- Eventuelt øvrigt standardiseret skriftligt informationsmateriale, som kunden modtager i forbindelse med, at kunden udtrykker ønske om overførsel af pensionsordning.
- Standardskabelon for det brev, som afsendes til det tidligere pensionselskab med anmodning om at flytte kundens penge.
- Standardskabelon for brev til kunden, når kunden får meddelelse om, at pengene er overført og overførslen er afsluttet.
- Kopi (screenprints) af eventuel kundeinformation på selskabets hjemmeside om overførsel af pensionsordning i forbindelse med jobskifte.

Da redegørelsernes fokus var meget på overførsel af pensionsmidlerne, bad Finanstilsynet om en supplerende redegørelse 8. december 2016, hvor selskaberne blev bedt om at redegøre for følgende:

Selskabet i rollen som afgivende selskab:

- Hvor lang tid opretholder selskabet forsikringsdækningerne uændret efter fratrædelse/ophør af indbetaling?
- Kan kunderne og i så fald hvor lang tid kan kunderne yderligere opretholde sine forsikringsdækninger uden at indbetale, dvs. betale for disse af depotet?
 - o Såfremt dette er muligt, er det så muligt på samtlige forsikringsdækninger?
 - o Såfremt dette er muligt, er kunden så bundet af en bestemt periode, eller kan kunden vælge betaling fra depotet én måned af gangen?
- Såfremt kunderne vælger en privat videreførelse af ordningen, oprettes der så ny selvstændig police til formålet?
 - o Er der mulighed for at indbetale til denne nye ordning månedsvis eller kun hel- eller halvårligt?
 - o Er der krav om også at indbetale til en opsparing af en vis størrelse, i så fald hvilken størrelse beløb?
 - o Kræver det helbredsoplysninger i at videreføre privat? såfremt der kræves helbredsoplysninger, er det så altid eller kun i nogle situationer?
 - o Hvad er kundens muligheder for opsigelse af denne privat ordning, dvs. tidsfrister mv.?
 - o Kan kunden altid videreføre forsikringsdækningerne fra arbejdsgiverordningen eller tilbydes der specifikke forsikringer til private kunder, som kan adskille sig fra dækningerne kunden havde i arbejdsgiverordningen?
 - o Kan kunden videreføre samme størrelse dækning, eller findes der begrænsninger på størrelsen af dækning som privat kunde?
 - o Kan kunden videreføre sine forsikringsdækninger på trods af, at kunden vælger at overflytte opsparingen/depotet til andet selskab?

Eksempler på tilbud

Der ønskes eksempler på tilbud på privat videreførelse af forsikringsdækningerne.

Udgangspunktet for eksemplerne er, at kunden har selskabets nyeste produkter, fx tab af erhvervsevnedækningen med ekstradækning ved ressourceforløbsydelse. Såfremt denne forsikringsdækning ikke kan videreføres privat, anføres hvilket forsikringsdækning, der så gives tilbud på, samt de væsentligste forskelle på denne og den forsikringsdækning kunden havde i arbejdsgiverordningen (fx ekstradækning ved ressourceforløbsydelse, ændring af kriterie fra 50% tabt erhvervsevne til 2/3 mv.)

Såfremt selskabet ikke har moderniserede forsikringsdækninger ved ressourceforløbsydelse, anføres dette.

Ydermere anføres om forsikringen ved invaliditet er en skade- eller livforsikring

Tilbudseksempel 1:

Kvinde på 45 år. Arbejdsgiverordning med udløb på forsikringsdækningerne ved alder 67 år. Kundens løn udgjorde årligt 720.000 kr. i ordningen, og hun havde et obligatorisk pensionsbidrag på 10%, samt et frivilligt bidrag på 5%. Kunden har følgende dækninger:

- 70%/504.000 kr. ved tab af erhvervsevne/invaliditet (med ekstradækning ved resourceforløbsydelse såfremt selskabet udbyder dette i produktet).
- 15%/108.000 kr. præmiefritagelse/fritagelse for indbetaling ved tab af erhvervsevne/invaliditet
- 600%/4.320.000 kr. ved dødsfald
- 350.000 kr. ved visse kritiske sygdomme
- 2 x 33.000 kr. i børnerente

Tilbudseksempel 2:

Mand på 29 år. Arbejdsgiverordning med udløb på forsikringsdækningerne ved alder 67 år. Kundens løn udgjorde årligt 350.000 kr. i ordningen og han havde et obligatorisk pensionsbidrag på 12%.

Kunden har følgende dækninger:

- 40%/140.000 kr. ved tab af erhvervsevne/invaliditet (med ekstradækning ved resourceforløbsydelse såfremt selskabet udbyder dette i produktet.)
- 12%/42.000 kr. præmiefritagelse/fritagelse for indbetaling ved tab af erhvervsevne/invaliditet
- 100%/350.000 kr. ved dødsfald
- 100.000 kr. ved visse kritiske sygdomme
- 100.000 kr. engangssum ved invaliditet (enten ved 50% eller 2/3 invaliditet – alt efter hvad selskabet udbyder)

For tilbuddene bedes oplyst

- For priserne bedes oplyst om disse er naturlige, gennemsnitlige eller solidarisk beregnet - sidstnævnte fx i forbindelse med en puljeordning?
- Såfremt der findes en puljeordning, er denne så forbeholdt særlige kundegrupper, i så fald hvilke? (Opsparingsens beløb, jobtitel mv.)
- Såfremt der findes en puljeordning, er der så en begrænsning på hvor længe kunden kan være omfattet af denne?
- Såfremt der er krav om indbetaling til opsparing også, bedes selskabet oplyse om størrelsen på dette beløb sammen med priserne, således at en samlet minimumsindbetaling til ordningen fremkommer.

Selskabet i rollen som modtagende selskab:

- Hvor lang tid har kunden til at benytte sig af jobskifteaftalen mht. overførsel af risikodækninger ved ny arbejdsgiverordning?
- Hvad er den typiske tidsfrist for rådgivning ved optagelse/indtegning i arbejdsgiverordning, dvs. hvor lang tid har rådgiverne til at rådgive på lempelige indmeldelsesvilkår, såfremt selskabet har en sådan indtegningsperiode?
- Når der anmodes om oplysninger på risikodækningernes størrelse og afgivne helbredsoplysninger i afgivende selskab, pr. hvilken dato anmoder selskabet da afgivende selskab om at gøre ordningen op på? (d.d. eller specifik anden dato)

- Såfremt kunden ikke kan jobskifte tidligere dækninger fra afgivende selskab og derfor vælger at videreføre hos afgivende selskab, tillades så afkaldserklæring på forsikringsdækninger?
- Såfremt kunden afgiver helbredsoplysninger for forsikringsdækninger og ikke antages på disse oplysninger, eller disse oplysninger vil give anledning til yderligere indhentning af helbredsoplysninger, kan kunden så efterfølgende vælge at bruge muligheden for at jobskifte risikodækningerne fra afgivende selskab? (forudsat at helbredsoplysningerne fra afgivende selskab er tilfredsstillende, dvs. matcher omfanget af helbredsoplysninger)
Eller skal kunden fra starten gøre det klart hvorvidt der ønskes jobskifte af forsikringsdækninger eller helbredsantagelse?
- I hvilket omfang oplever selskabet at måtte afvise overførsel af risikodækninger i forbindelse med jobskifte, og hvad er de primære årsager til afvisningen?
- I hvilket omfang rådgives kunderne om forskellen på de forsikringsdækninger de havde hos afgivende og de forsikringsdækninger, som de får hos modtagende selskab?
(Eksempelvis 50% contra 2/3 kriteriet ved invaliditet eller at selskabet ikke udbyder alle forsikringsdækninger, som kunden havde hos afgivende selskab, fx ingen dækning ved visse kritiske sygdomme til børn eller ingen ekstradækning ved ressourceforløbsydelse)

Bilag 3

Jobskifteaftalen

Aftale
om
overførsel af pensionsmidler
mellem selskaber i forbindelse med
forsikredes overgang til anden ansættelse
(obligatoriske og frivillige ordninger)
Jobskifteaftalen¹⁸

§ 1

Anvendelsesområde

Denne aftale finder anvendelse ved overførsel af pensionsmidler som følge af selskabskifte i forbindelse med forsikredes individuelle overgang til anden ansættelse (jobskifte).
Stk. 2. Aftalen finder ikke anvendelse, hvis forsikredes jobskifte sker i forbindelse med virksomhedsomdannelse eller virksomhedsoverdragelse m.v.
Stk. 3. Pensionsordningen skal enten såvel i det afgivende som i det modtagende selskab være obligatorisk, jf. § 2, stk. 5, eller såvel i det afgivende som i det modtagende selskab være frivillig, jf. § 2, stk. 6 og 9.
Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 er det muligt ved overførsel af pensionsmidler mellem livs- og pensionsforsikrings-selskaber at overføre fra en obligatorisk til en frivillig ordning og vice versa.

§ 2

Definitioner

Ved "selskaber" forstås livs- og pensionsforsikrings-selskaber, tværgående pensionskasser og firmapensions-kasser.
Stk. 2. Ved "forsikrede" forstås ejeren af en pensionsordning.
Stk. 3. Ved "pensionsordninger" forstås pensionsforsikringer og pensionskasseordninger.
Stk. 4. Ved "pensionsmidler" forstås det beløb, som overføres fra det afgivende til det modtagende selskab.
Stk. 5. Ved en "obligatorisk pensionsordning" forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere eller bestemte grupper af medarbejdere i henhold til en lønoverenskomst eller en aftale med et selskab.
Stk. 6. Ved en "frivillig pensionsordning" forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver har truffet aftale med et selskab om, at medarbejderne kan blive omfattet af en pensionsordning efter nærmere retningslinjer, der typisk bestemmer og definerer rammerne for forsikringsform, pensionsbidragets størrelse og helbredsoplysninger.
Stk. 7. Ved "opgørelsesdato" forstås den dato pr. hvilken værdien af pensionsordningen opgøres. Ved "overførselsdato" forstås den dato, hvor pensionsmidlerne overføres.
Stk. 8. Ved "særlige bonushensættelser" forstås særlige bonushensættelser som nævnt i FIL §§ 134 og 138 samt medlemskonti som nævnt i FIL § 133.
Stk. 9. Om den frivillige ordning skal for så vidt angår det modtagende selskab gælde:

- Omfatter potentialet af pensionsordningen mere end 500 personer, skal mindst 40 pct. deraf være præ-miebetalende.

¹⁸ Aftale af 1. november 2015. Jobskifteaftalen består desuden af bilag A og bilag 1 til 3.

- Omfatter potentialet af pensionsordningen fra 400 og op til 500 personer, skal mindst 200 deraf være præmiebetalende.
- Omfatter potentialet af pensionsordningen mindre end 400 personer, skal mindst 50 pct. deraf være præmiebetalende. Antal præmiebetalende personer skal dog altid være større end 1

§ 3

Betingelser for overførsler

Et selskab har pligt til at modtage pensionsmidler fra et andet selskab, hvis samtlige nedenævnte betingelser i 1-4 er opfyldt:

1. Forsikrede ansættes på grund af jobskifte hos en arbejdsgiver, hvor der stilles krav om, at en eventuel ordning skal tegnes i et bestemt selskab i henhold til en bestående pensionsaftale mellem arbejdsgiveren og det pågældende selskab eller i henhold til en lønoverenskomst. De overførte pensionsmidler skal indgå som en del af pensionsordningen i det modtagende selskab.
2. Det modtagende selskabs ordning afviger ikke væsentligt, jf. stk. 3, nr. 1, fra det afgivende selskabs ordning med hensyn til risiko.
3. Helbredsoplysningerne, som forsikrede eventuelt har afgivet i henhold til stk. 3, er tilfredsstillende.
4. Forsikrede har underskrevet en erklæring, der indeholder en accept af overførslen af pensionsmidlerne.

Stk. 2. Det modtagende selskab kan gøre overførslen af frivillige ordninger betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Stk. 3. Det modtagende selskab kan kræve fornyet helbredsbedømmelse, hvis den nye pensionsordning afviger fra den gamle ordning på et af følgende 2 punkter:

1. Risikosummen¹⁹ forøges med mindst 25 pct.
2. Der stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger ved optagelse i den nye ordning, end ved optagelsen i den tidligere ordning. Til dette formål inddeles helbredsoplysningerne i 4 former: 1) helbredsattest, 2) helbredserklæring, 3) kortfattet erklæring, 4) ingen helbredsoplysninger. Helbredsattest indeholder de mest omfattende helbredsoplysninger, herefter helbredserklæring osv. En eventuel overstået karenperiode kan ikke sidestilles med afgivelse af helbredsoplysninger.

Stk. 4. Det modtagende selskab er i den af § 8, stk. 2, omfattede situation berettiget til at afkræve forsikrede nye helbredsoplysninger. Selskabet kan på baggrund af helbredsoplysningerne afslå modtagelse af pensionsmidler. Såfremt det modtagende selskab anvender karenstidsbestemmelser, kan selskabet beslutte at anvende disse på det modtagne beløb.

Stk. 5. Den i stk. 3 nævnte forøgelse af risikosummen beregnes som differencen mellem på den ene side risikosummen i det modtagende selskab efter modtagelsen af overførselsbeløbet og på den anden side risiko-summen i det afgivende selskab. Risikosummerne beregnes i henhold til principperne i bilag A til aftalen.

§ 4

Et modtagende selskab, der anvender karenstidsbestemmelser, har pligt til at medregne den seneste periode, hvor forsikrede i det afgivende selskab har været fuldt erhvervsdygtig med uafbrudt bidragsbetaling ved opgørelse af, om karenstid er udstået, efter det modtagende selskabs almindelige regler om udståelse af karens.

¹⁹ Vedr. beregning af risikosum, se bilag A til aftalen.

§ 5

Kan forsikrede ikke overføre pensionsmidler til det modtagende selskab uden at blive antaget på helbredsmæssigt dårligere vilkår, er det afgivende selskab forpligtet til at videreføre pensionsordningen på individuelle vilkår, hvis forsikrede ønsker at opretholde sin pensionsordning der.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 kan dog ikke tilsidesætte det afgivende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det afgivende selskab.

§ 6

Det påhviler det afgivende selskab at meddele det modtagende selskab alle nødvendige tekniske og aftalemæssige oplysninger om den pågældende ordning, herunder tidligere afgivne helbredsoplysninger, hvis forsikrede har afgivet et samtykke.

§ 7

Overførslen af pensionsmidlerne sker uanset, at den forsikrede igen er fratrukket det ansættelsesforhold, der er knyttet til den pensionsordning, hvortil pensionsmidlerne skal overføres. Dette er dog under forudsætning af, at anmodning om overførsel er fremsat inden fratrædelsen.

§ 8

Procedure for overførslen

Det modtagende selskab skal til det afgivende selskab fremsende forsikredes anmodning om overførsel af dennes pensionsmidler. Anmodningen må tidligst fremsendes på det tidspunkt, hvor forsikrede er optaget i pensionsordningen i det modtagende selskab. Anmodningen skal være modtaget af det afgivende selskab senest 36 måneder efter forsikredes fratrædelse af det job, hvortil pensionsordningen i det afgivende selskab var knyttet.

Stk. 2. Fristen i stk. 1 gælder ikke, såfremt en pensionsordning repræsenterer en mindre værdi, og såfremt der ikke derved spekuleres mod det modtagende selskab. Værdien af den enkelte pensionsordning opgøres i overensstemmelse med § 13 stk. 1 eller 2, og ved en mindre værdi forstås et beløb på 47.600 kr. eller derunder. Beløbet reguleres årligt i overensstemmelse med § 20 i lov om indkomstskat af personer (personskatteloven).

§ 9

Det afgivende selskab skal opgøre pensionsordningen og overføre pensionsmidlerne hurtigst muligt efter, at selskabet har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

Stk. 2. Det afgivende selskab skal overføre pensionsmidlerne til det modtagende selskab umiddelbart efter, at pensionsordningen er opgjort. Overførslen skal dog være foretaget allersnarest 5 bankdage efter opgørelsesdatoen. Overtrædes fristen som nævnt i 2. punktum, skal der foretages en ny opgørelse af pensionsordningen.

Stk. 3. Uanset stk. 1 skal pensionsmidlerne overføres allersnarest inden for løbende måned samt én måned efter det tidspunkt, hvor det afgivende selskab har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

§ 10

I forbindelse med overførslen skal alle relevante oplysninger afgives, jf. aftalens bilag 1-3.

§ 11

Ved for sen overførsel af pensionsmidler, jf. § 9, stk. 3, skal der tillægges morarente. Det afgivende selskab er dog alene forpligtet til at tillægge morarente, såfremt renten udgør 100 kr. eller mere.

Stk. 2. Rentesatsen fastsættes efter reglerne i renteloven³.

3 Jf. § 5 i lovbekendtgørelse nr. 743 af 4. september 2002 om renter ved forsinket betaling m.v.

Stk. 3. Ligger overførselsdatoen uden for den i § 9, stk. 3, nævnte tidsfrist plus 5 bankdage, beregnes morarente med virkning fra udløb af fristen i § 9, stk. 3, til og med overførselsdatoen.

§ 12

Morarente efter § 11 skal som udgangspunkt tilskrives den forsikredes pensionsordning, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Har det modtagende selskab forrentet de overførte pensionsmidler fra et tidspunkt før overførselsdatoen, er det modtagende selskab berettiget til helt eller delvist at oppebære morarenten som kompensation for renteudgiften.

Stk. 3. Giver det modtagende selskab tidligst forrentning fra overførselsdagen, skal forsikredes pensionsordning altid have tilført morarenten.

§ 13

Ved overførsel af pensionsmidler efter denne aftale har det afgivende selskab pligt til som minimum at overdrage værdien af den pågældende ordning²⁰, dog mindst den pågældende ordnings genkøbsværdi og maksimalt ordningens retrospektive hensættelse med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

Stk. 2. Ved overførsel af pensionsmidler fra en markedsrente-ordning har det afgivende selskab pligt til at overdrage realisationsværdien fratrukket handelsomkostninger²¹ med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

Stk. 3. De overførte pensionsmidler, jf. stk. 1 og stk. 2, indgår fuldt ud som retrospektiv hensættelse eller opsparingsværdi i det modtagende selskab jf. dog stk. 4. Dog kan der i modtagne midler vedrørende en markedsrenteordning fratrækkes de handelsomkostninger²², der knytter sig til etableringen af ordningen i det modtagende selskab.

Stk. 4. Anvender det modtagende selskab særlige bonushensættelser, er selskabet uanset stk. 3, 1. punktum, berettiget til at anvende en del af de overførte pensionsmidler som indskud på særlige bonus-hensættelser efter regler anmeldt til Finanstilsynet i medfør af FIL § 20, stk. 1, nr. 7.

Stk. 5. Sker der overførsel af pensionsmidler mellem grønlandske og danske selskaber, og skal der fratrækkes statsafgift af beløbet, er det hensættelsen eller opsparingsværdien efter fradrag af statsafgift, som indgår i det modtagende selskab.

Stk. 6. Ved overførsel af pensionsmidler fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag kan beregning af den overførte hensættelse ske analogt med reglerne i pkt. 8.3.5. i koncessionen G 82 (særregel vedrørende beregning af tilbagekøbsværdi af kollektiv ægtefællepension og kollektiv livsforsikring for ugifte).

Stk. 7. Ved overførsel af pensionsmidler er værdien af den forsikredes eventuelle frivillige bidrag og videreførelse af bidrag, såvel eget- som arbejdsgiverbidrag eller dele heraf, omfattet af aftalen, medmindre andet aftales.

Stk. 8. Uanset stk. 1-7, er det afgivende selskab berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

§ 14

Risikoen i det afgivende selskab opretholdes uændret efter det afgivende selskabs almindelige regler indtil overførselsdatoen, medmindre andet er aftalt.

²⁰ Værdien af den pågældende ordning kan opgøres som værdien af den retrospektive hensættelse jf. regnskabsbekendtgørelsens bilag 1, nr. 58, eller på baggrund af en gennemsnitligt fastlagt opgørelse af værdien af den retrospektive hensættelse. Opgørelsen skal være i overensstemmelse med det enkelte selskabs anmeldte regler.

²¹ De rene omkostninger ved handel med værdipapirer.

²² Jf. note 5.

Stk. 2. Overførsel af pensionsmidler sker dog ikke, hvis den forsikrede inden overførselsdatoen afgår ved døden, bliver berettiget til invalidepension eller har påbegyndt udbetaling af aldersbetinget pension.

§ 15

Det modtagende selskab skal hurtigst muligt og senest pr. den 1. i måneden efter overførselsdatoen registrere de overførte pensionsmidler, eventuelt reduceret i overensstemmelse med Jobskifteaftalens regler herom, på forsikredes pensionsordning i det modtagende selskab. Uanset bestemmelsen i 1. punktum har det modtagende selskab dog altid indtil 5 arbejdsdage til gennemførelse af den fornødne registrering.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, 1. punktum, kan dog ikke tilsidesætte det modtagende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det modtagende selskab.

§ 16

Bliver den forsikrede berettiget til ydelser efter pensionsordningen i det modtagende selskab efter, at selskabet har modtaget pensionsmidlerne fra det afgivende selskab, men inden at selskabet har registreret disse på forsikredes pensionsordning, hæfter selskabet som om, at de overførte pensionsmidler var registreret på berettigelsestidspunktet.

§ 17

Andre aftaler

Overførselsreglerne i denne aftale forhindrer ikke, at selskaberne kan fastsætte mere liberale regler eller indgå mere liberale aftaler indbyrdes.

§ 18

Aftalens indgåelse

Aftalen finder anvendelse for overførsler mellem selskaber, der har tilsluttet sig aftalen.

Stk. 2. Det enkelte selskabs tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orienterer samtidig medlemsselskaberne om tilslutningen.

§ 19

Opsigelse af aftalen

Et selskab kan opsigte aftalen med 3 måneders varsel. Kortere varsel kan af det enkelte selskab opnås efter forelæggelse for Finanstilsynet.

Stk. 2. I tilfælde af at det modtagende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det modtagende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger, som modtages efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

Stk. 3. I tilfælde af at det afgivende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det afgivende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger, som modtages efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

Stk. 4. Opsigelse af aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orienterer samtidig medlemsselskaberne om opsigelsen.

§ 20

Ikrafttrædelse og revision

Aftalen træder i kraft den 1. november 2015 for selskaber, der inden denne dato har tilsluttet sig aftalen. For selskaber, der senere tilslutter sig aftalen, træder den i kraft på den dato, hvor selskabets brancheorganisation modtager meddelelse om selskabets tilslutning til aftalen.

Stk. 2. Aftalen gælder for anmodninger om overførsel, der modtages i det afgivende selskab fra og med 1. november 2015.

Stk. 3. Den tidligere indgåede aftale af 1. januar 2013 om overførsel af pensionsordninger mellem selskaber i forbindelse med forsikredes overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger) Jobskifteaftalen ophæves pr. 1. november 2015.

* * *